

УДК 657

Клюйко Тетяна

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ У СИСТЕМІ АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Kliuiko Tetiana

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

FINANCIAL ANALYSIS IN THE ANALYTICAL SYSTEM RESEARCH OF ENTERPRISES

Діяльність будь-якого підприємства тісно пов'язана з операціями, що мають фінансову природу. Вони класифікуються за подібністю відносин і операцій. Якщо вони обмежуються рамками даного підприємства, тоді використовується внутрішньофірмовий аналіз, а у випадку виходу за його межі – мова йде про фінансовий аналіз.

Фінансовий аналіз можна представити як процес, що полягає в ідентифікації, систематизації і аналітичній обробці доступних фінансових даних з метою надання користувачу рекомендацій, які можуть слугувати основою для прийняття управлінських рішень стосовно об'єкта аналізу, у якості якого можуть виступати підприємства сфери виробництва і обігу, бюджетні установи, фондові біржі, фінансові компанії тощо. Фінансовий аналіз – це засіб накопичення трансформації й використання інформації фінансового характеру. Він є одним із головних елементів фінансового менеджменту, аудиту та фінансової політики підприємства [3].

Метою фінансового аналізу є формування результатів уявлення про об'єкт аналізу на базі заданих критеріїв та індикаторів, що визначають їхнє фінансове становище. Мета фінансового аналізу залежить від вимог та інтересів різних зацікавлених груп. Наприклад, інвесторів цікавить рівень та стабільність доходів за акціями, тобто прибутковість підприємства. Кредитори зацікавлені в його ліквідності, тобто спроможність підприємства мобілізувати грошові кошти для сплати боргів, а менеджери – у доходності різних видів активів та прибутковості в цілому. Постачальників цікавлять фінансові результати підприємства та його ліквідність, а покупців (клієнтів), найперше – стан запасів готової продукції і товарів. А от працівників податкової служби цікавлять точні фінансові результати діяльності підприємства, оскільки вони є гарантією своєчасної сплати податків у встановлений термін [2].

Проте, варто зауважити, що майже усі групи користувачів фінансової інформації зацікавлені в чотирьох, найбільш поширених у практиці, показниках фінансового стану підприємства:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- коефіцієнт загальної ліквідності;
- коефіцієнт фінансової стійкості
- коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом.

За сучасних умов нестабільності фінансового стану багатьох підприємств і можливості їхнього банкрутства, одним із найсуттєвіших моментів є саме визначення ступеня фінансової стійкості та незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування діяльності.

Більшість кредиторів і інвесторів використовують такі показники фінансового аналізу:

- коефіцієнт фінансування – розраховується як співвідношення залучених і власних засобів і характеризує залежність підприємства від залучених засобів;

– коефіцієнт платоспроможності – розраховується як відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу підприємства і показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність;

– коефіцієнт маневреності власного капіталу – розраховується як відношення валового капіталу до валового балансу, показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності.

– коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами – розраховується як відношення величини чистого оборотного капіталу до величини оборотних активів підприємства і показує забезпеченість підприємства власними оборотними засобами.

Для більш конкретного аналізу діяльності підприємства можна доповнити попередню групу додатковими показниками, які надають більш детальну інформацію про фінансову стійкість підприємства:

– коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів – характеризує частку довгострокових позик у загальному обсязі джерел формування, які можна спрямувати на реалізацію довгострокових програм;

– коефіцієнт концентрації залученого капіталу – характеризує частку залученого капіталу в загальній сумі капіталу підприємства;

– коефіцієнт фінансової залежності – показник є обернений до коефіцієнта автономії, показує, яка сума загальної вартості майна підприємства припадає на 1 грн. власних коштів.

Оскільки фінансовий результат є узагальнюючим показником, який характеризує ефективність і відображає всі аспекти діяльності підприємства, то для комплексного фінансового аналізу використовують методику фінансового аналізу, яка включає три взаємозв'язаних блоки:

– аналіз фінансових результатів діяльності підприємства;

– аналіз фінансового стану підприємства;

– аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства [3].

Отже, фінансовий аналіз є складовою частиною фінансового менеджменту та аудиту. Без знання методики фінансового аналізу неможливо ухвалити рішення щодо керування капіталом, мінімізувати фінансові ризики, а на основі цього відповідно й ефективно управляти підприємством.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. URL https://www.studmed.ru/view/blank-ia-finansovyy-menedzhmentuchebnyy-kurs_db10926.html

2. Старостенко Г. Г. Методология фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання. URL: <http://elar.khmn.edu.ua/bitstream/123456789/3091/1/%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A0%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9D%D0%9A%D0%9E.pdf>

3. Теоретичні основи фінансового аналізу. URL: http://www.agrofin.com.ua/files/les1_fa_pdf